

Gazdaságpolitika tételek, vizsgakérdések

Az írásbeli vizsga az alábbi tételekből és kérdésekből tevődik össze. Egy hosszabb esszé (16 pont, két rövidebb (7-7 pont) és 5 kis kérdés (2-2 pont)).

Összesen 40 pont. Értékelés az alábbi táblázat szerint:

00-16= 1

17-24=2

25-28=3

29-32=4

33-40=5

Tételek (hosszabb esszék)

1. A laissez-fair korszak és előzményei (merkantilizmus). A korai gazdaságpolitika főbb területei. Az angol szabadkereskedelmi politika születése. (előadásanyag, 2. ea.)
2. A korai felzárkózók gazdaságpolitikája (az USA és Németország). (előadásanyag, 3. ea.)
3. A bizonytalanság kora – a két világháború közötti időszak (Muraközy könyv I. fejezet és előadásanyag, 3. ea.)
4. A nagy válság: okai, kezelése az USA-ban (Muraközy könyv I. fejezet és előadásanyag, 4. ea.)
5. A nagy válság: okai, kezelése az Németországban (Muraközy könyv I. fejezet és előadásanyag, 4. ea.)
6. A jóléti rendszerek gyökerei (Muraközy könyv I. fejezet és előadásanyag, 4. és 5. ea.)
7. A II. világháború utáni keynesiánus korszak, az állami szerepvállalás kibontakozása. (Muraközy könyv II. fejezet és előadásanyag, 5. ea.)
8. A nemzetközi keretrendszer (BW) a keynesiánus korszakban. (Muraközy könyv II. fejezet, Vigh László: A bretton- woodszi rendszer és a Keynes-terv (honlapra feltöltve) és előadásanyag, 5. ea.)
9. Az 1970-es évek válsága, a keynesiánus gazdaságpolitika megkérdőjeleződése. (Muraközy könyv IV. fejezet és előadásanyag, 6. ea.)
10. A neoliberális korszak gazdaságpolitikája a fejlett országokban. (Muraközy könyv IV-V. fejezet és előadásanyag, 6-7. ea.)
11. A nemzetközi környezet változása, a Washingtoni konszenzus. (Benczes István: A washingtoni konszenzus és a nemzetközi pénzügyi szervezetek, előadásanyag, 7. ea.)
12. Stiglitz kritikája és poszt-washingtoni konszenzus. (Joseph E. Stiglitz: Úton egy "posztwashingtoni konszenzus" felé, előadásanyag, 7. ea.)
13. A globalizáció és gazdaságpolitikai kihívások, Rodrik „trilemmája”. (előadásanyag, 10. ea.)
14. A német szociális piacgazdaság jellemzői. (Losoncz Miklós: Ludwig Erhard és a szociális piacgazdaság, előadásanyag, 8. ea.)
15. A svéd modell főbb jellemzői. (Muraközy könyv III. fejezet, (Gosta Esping-Andersen: A jóléti állam, honlapon, előadásanyag, 9. ea.)

16. A japán fejlesztő állam és előzményei. (Muraközy László: A fejlesztő állam megszületése, virágzása és hanyatlása Japánban, előadásanyag, 11. ea.)
17. A fejlesztő államok általános jellemzői. (Riczy Judit: Fejlesztő állam - egy letűnt világ nyomában (?), előadásanyag, 12. ea.)
18. A klasszikus fejlesztő állam szerepét megkérdőjelező tényezők (13. ea.)
19. A szingapúri fejlesztő állam főbb jellemzői. (Völgyi Katalin: A sikeres államkapitalizmus példája – Szingapúr, előadásanyag, 13. ea.)
20. A fejlesztő állam lehetőségei a mai nemzetközi feltételek között: a gazdaságpolitikai mozgástér (policy space) változása. (Kevin P. Gallagher: A fejlődő országok dohai fordulóval szembeni ellenállásának okai, Vigvári Gábor: Beágyazott autonómia és a WTO, előadásanyag, 13. ea.)
21. Sikeres felzárkózás a globalizáció korában: Az ír modell, a flexibilis fejlesztő állam. (Farkas Péter: A gazdaságfejlesztő állam Írországból, Vigvári Gábor: Beágyazott autonómia és a WTO, előadásanyag, 14. ea.)
22. A 2008-as válság természete és okai. (Surányi György: A pénzügyi válság mechanizmusa a fejlett és a feltörekvő gazdaságokban, Bánfi Tamás – Kürthy Gábor – Bánfi Attila: Szabályozás a pénzügyi válság(ok) után (között): kényszer és lehetőség, előadásanyag, 15. ea.)
23. A válságkezelő politikák nehézségei és eltérő gyakorlatai. (Csontos Orsolya – Szalai Zoltán: A globális pénzügyi válság kezelésének nehézségei: elméleti és gazdaságpolitikai tanulságok, előadásanyag, 15. ea.)
24. Mit értünk transzformációs válság alatt és miért következik be a posztoszocialista átmenet során? (Türei Sándor: A posztoszocialista átmenet 4.1 fejezet 123-128. o. honlapon, 16. előadás)
25. Ismertesse a lengyel sokkterápia alkalmazásának körülményeit, összetevőit és eredményeit, (Türei Sándor: A posztoszocialista átmenet 5.2 fejezet 145-150 o. - honlapon, 16. előadás)
26. Melyek voltak a Bokros-csomag bevezetéséhez vezető körülmények és az milyen eszközökkel kívánta orvosolni ezeket? (Kornai János: Kiigazítás recesszió nélkül – Esettanulmány a magyar stabilizációról. Közgazdasági Szemle. 1996/7-8, 17. előadás) 16. előadás)

Kis kérdések (felsorolások, rövid esszék)

1. A gazdaságpolitika főbb funkciói (2. ea.)
2. A gazdaságpolitika funkciói: 1. A jogi és a társadalmi keretek biztosítása (2. ea.)
3. A gazdaságpolitika funkciói: 2. Az erőforrások átcsoportosítása (allokációs funkció) (2. ea.)
4. A gazdaságpolitika funkciói: 3. A jövedelmek újraelosztása (redistribúciós funkció) (2. ea.)
5. A gazdaságpolitika funkciói: 4. Stabilizációs funkció (2. ea.)
6. A gazdaságpolitika funkciói: 5. Gazdaságfejlesztési funkció (2. ea.)
7. Az 1933-as New Deal négy cselekvési iránya. (5. ea.)
8. A II. világháború utáni nemzetközi pénzügyi rendszer (BW) főbb célkitűzései. (5. ea.)
9. Milyen tényezők vezettek a bretton woodsi rendszer bukásához? (6. ea.)

10. Milyen alapvető pontokon fordul szembe Friedman a keynesi elmélettel? (6. ea.)
11. A 80-as évek adósságválsága, mint a Washingtoni konszenzus előzménye. (7. ea.)
12. A Washingtoni konszenzus főbb pontjai (7. ea.)
13. Melyek a globalizáció főbb kihívásai (10. ea.)
14. Melyek az univerzális jóléti állam általános jellemzői? (9. ea.)
15. Melyek az kontinentális jóléti állam általános jellemzői? (9. ea.)
16. Melyek az ordoliberalizmus főbb vonásai? (8. ea.)
17. Melyek a szociális piacgazdaság jellemzői? (8. ea.)
18. Chalmers Johnson négy pontja, amivel a japán felzárkózást magyarázza (11. ea.)
19. Melyek a fejlesztő állam általános jellemzői? (12. ea.)
20. Melyek a tajvani gazdaságpolitika főbb siker-tényezői Wade szerint? (12. ea.)
21. A WTO mely szabályai korlátozzák az államok fejlesztő funkcióit? (13. ea.)
22. A klasszikus fejlesztő államok szerepét megkérdőjelező belső tényezők (13. ea.)
23. Kirby milyen négy tényezővel magyarázza Írország gyors fejlődését? (14. ea.)
24. Milyen formában jelentkezett a pénzügyi szabályozás fellazulása, ami a 2008-as válságban döntő szerepet játszott? (15. ea.)
25. A pénzügyi válság mechanizmusa a fejlett és a feltörekvő gazdaságokban, Surányi szerint (15. ea.)
26. Válságkezelés az USA-ban (15. ea.)
27. Válságkezelés az Európai Unióban (15. ea.)
28. A posztszocialista gazdaságok visszaesését kiváltó, illetve azt erősítő hatások a transzformációs válság során (16. ea.)
29. A posztszocialista gazdaságok visszaesését mérséklő hatások a transzformációs válság során (16. ea.)
30. Milyen tényezők határozták meg a külső egyensúly alakulását a rendszerváltás nyomán? (16. ea.)
31. A Bokros csomag fő intézkedései (16. ea.)

Fogalmak

1. A deficit monetizálása.
2. Adósságcsapda.
3. A gazdaságpolitika bővös négyyszöge.
4. A költségvetés központi alrendszere.
5. A „létbizonytalanság öt óriása”
6. A monetáris politika célrendszere.
7. A New Deal négy cselekvési iránya.
8. A vas és a rozs szövetsége.
9. Allokációs funkció.
10. Árnyékbankrendszer.
11. Baker terv.
12. Bancor.
13. Beágyazott autonómia.
14. Beruházási csapda.
15. Beveridge jelentés.

16. Brady terv.
17. Cheabol.
18. Dinamikus inkonzisztencia.
19. Elsődleges egyenleg.
20. Eszközár-buborék.
21. Flexibilis fejlesztő állam.
22. Glass-Steagall törvény.
23. GATS.
24. Global savings glut elmélet.
25. Globalizáció.
26. Goodhart-törvény.
27. Járadékvadász magatartás.
28. Jelkinyerési probléma.
29. Keiretsu.
30. Keletkeztető és szétosztó modell.
31. Leértékelési verseny.
32. Likviditási csapda.
33. Makroprudenciális monetáris politika.
34. Mandzsúria kísérlet.
35. Mennyiségi lazítás.
36. Mérlegválság.
37. Monetáris célaggregátumok.
38. Money glut elmélet.
39. Neoprotekcionizmus.
40. Okos globalizáció.
41. Polgári tartalék hadtestet (CCC).
42. Policy space.
43. Posztwashingtoni konszenzus.
44. Reálciklus elmélet.
45. Redisztribúciós funkció.
46. Rodrik „trilemmája”.
47. SCM.
48. Stabilizációs funkció.
49. Subprime piac.
50. Tehetetlenségi tétel.
51. Temasek Holding.
52. Transzformációs válság.
53. TRIMS.
54. TRIPS.
55. Univerzális jóléti állam.
56. Vállalatállam.
57. Volcker-szabály.
58. Volcker-sokk.
59. Wágner törvény.

60. Washingtoni konszenzus.

61. Zaibatsu.